

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๓ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕

สิ้นสมมุติแล้วนิพพานเที่ยง

ลูกศิษย์ หลวงตาคะ คำว่า นิพพานเที่ยง ถูกหรือผิดคะ
หลวงตา ถูกหรือผิดมันมีความหมายอย่างไรบ้าง มันมีแง่อยู่นั้นนะ
ลูกศิษย์ คือมันถูกหรือไม่ละคะ นิพพานเที่ยง
หลวงตา ถ้าผิดพระพุทธเจ้าก็ผิดไปนานแล้ว ถ้าถูกก็องค์ศาสดาถูกมาก่อนพวก
เราแล้ว ไปเถียงกันเป็นบ้าหาอะไร อย่างนั้นซี่ปู้ปี้บเอาแล้ว

ลูกศิษย์ แสดงว่าถูกนะคะ
หลวงตา ไม่เอา ไม่ตอบ ตอบหาอะไร สิ่งที่ไม่น่าจะตอบ ตอบจะเป็นปัญหาขึ้นมาทันที เพราะอันนี้สิ้นปัญหาโดยสิ้นเชิงแล้ว สมบูรณ์แบบแล้วอยู่กับว่านิพพานเที่ยง หมดปัญหา ไม่มีพระอรหันต์องค์ใดจะเป็นข้อสงสัย นอกจากพวกที่หันไปหาเสือหันไปหาหมอนมันสงสัยวันยังค่ำพวกนี้ เข้าใจไหม ไม่ตอบแหละนิพพานเที่ยง ไม่ตอบ พอเข้าใจกันหมดแล้วนี่นะ คำว่าเที่ยงก็เทศน์ให้ฟังแทบทุกวัน ๆ จิตสิ้นกิเลสเท่านั้นปี้บเลย ไม่ต้องถามหานิพพานเที่ยงไม่เที่ยง ท่านไม่ถามใคร ปิ้งขึ้นในจิตของท่าน จะว่านิพพานหรืออะไรก็แล้วแต่ท่านไม่สงสัย แต่พวกเรานี้ทางมนั้นงมนี่ไป โลกไม่ยอมไป โลกไม่สนใจสิ่งที่เที่ยง สิ่งที่เหมาะสมอยู่เหมือนฟุตบอลนี้โลกชอบมาก

เข้าใจหรือเปล่าละ นิพพานเที่ยง ท่านก็เขียนไว้แล้วในตำราเต็มไปหมด แล้วต้นเหตุที่เป็นนิพพานเที่ยงมาจากไหน ก็มาจากจิตที่บริสุทธิ์ เพราะจิตดวงนี้ตามธรรมชาติแล้วจะไม่เคยฉิบหาย ไม่เคยตาย อย่างร่างกายตาย คนนั้นเกิดคนนี่ตาย มีแต่ร่างเท่านั้นเปลี่ยนแปลงแปรสภาพ หมดสภาพแล้วก็แปรลงไป เขาเรียกว่าสัตว์ตาย คนตาย ที่นี้จิตดวงที่อยู่ข้างในมันออกแล้ว ตัวนี้ไม่ตาย ไปตามกรรมของตัวเอง กรรมดีไปทางดี กรรมชั่วไปทางชั่ว ที่จะให้ฉิบหายไม่มี แม้แต่ไปจมในนรกก็กับก็กลับ ก็ต้องทนทุกข์ทรมานตามอำนาจแห่งกรรมหนักเบาของตน จะทุกข์ขนาดไหนก็ยอมรับว่าทุกข์แต่ไม่ยอมฉิบหายคือจิตดวงนี้

เหล่านี้เป็นแดนสมมุตินะที่ว่านรกอเวจี สวรรค์ชั้นพรหม เหล่านี้เป็นแดนสมมุติทั้งนั้น พอพ้นจากนี้ปี้บแล้วนั้นเรียกว่าแดนแห่งนิพพาน นั่นละนิพพานเที่ยง คือจิตที่บริสุทธิ์พอพ้นจากสิ่งสมมุติทั้งหลายเหล่านี้แล้ว ด้วยการชำระซักฟอก หรือสร้างบารมี คุณงามความดีนั้นแหละพูดง่าย ๆ ว่าชำระซักฟอก บริสุทธิ์เต็มที่แล้วก็ดีดฝั่งเลย อันนี้เองที่ไปเสวยบรมสุข เสวยแบบนิพพาน เสวยแบบนอกสมมุติ ไม่ใช่เสวยในสมมุติ เข้า

ใจใหม่ แต่เมื่อโลกมีสมมุติท่านก็ต้องแยกออกมาว่าเสวยบรมสุข หรือเสวยวิมุตติ แยกมาตามสมมุติ หลักธรรมชาตินั้นท่านรู้ท่านเองท่านไม่ไปถามใคร นี่เรียกว่าจิตเที่ยง เที่ยงนี้จะไม่เอนเอียงเลย สมมุติไม่เข้าไปถึงแล้ว นี่เรียกว่าแดนนิพพาน

ความไม่สูญไม่สิ้นคือจิตใจ นอกนั้นมีแปรสภาพทั้งหมด แปรเป็นโลก อนิจจัง ทุกขัง อนตตา จิตนี้เวลามีสมมุติอยู่ก็เป็น อนิจจัง ทุกขัง อนตตา เหมือนกัน เปลี่ยนไปเปลี่ยนมาแต่ไม่ยอมฉิบหายเท่านั้นเอง พอชำระชักฟอกบริสุทธิ์แล้วก็ดีดีฝังเลย นี่ถึงที่ว่านิพพานเที่ยง คือจิตพระอรหันต์นั้นแหละผู้ทรงนิพพานเที่ยง พระพุทธเจ้าทุกพระองค์ พระอรหันต์ทุกองค์ ทรงธรรมที่ว่านิพพานเที่ยงทั้งนั้น ท่านไม่ต้องไปถามใคร นี่เรียกว่านิพพานเที่ยง เข้าใจหรือยัง

ลูกศิษย์ เข้าใจแล้วค่ะ

หลวงตา เราเทศนาว่าการมาได้กำลัง ๕ ปีนี้ สอนบรรดาพี่น้องทั้งหลาย คือมันหากเป็นอยู่ในจิต พูดให้ตรงอย่างนี้เลย เทศน์สอนไปดูไป ๗ ควรจะเพิ่มกำลังมันก็เป็นในจิต ควรจะลดกำลังลงก็เป็นในจิตในการสอนโลกนะ มันเป็นอยู่ในจิต มันหากทดสอบโดยหลักธรรมชาติ ผลได้ผลเสียมีมากมีน้อยประการใดบ้างมันจะทบทวน เป็นหลักธรรมชาติ ไม่ใช่ตั้งหน้าตั้งตาพิจารณาเหมือนโลกทั่ว ๆ ไปนะ หากเป็นในจิตเอง นี่เราก็นอนมา ๔ ปี ๕ ปีนี้แล้ว ผลได้ก็มี แต่ควรจะเขยิบขึ้นไปกว่านี้ ให้สมกับพระพุทธเจ้าทรงสละพระชนม์ชีพมาตลอด ตั้งแต่วันตั้งความปรารถนาเป็นศาสดาเอกสอนโลก ด้วยการสร้างบารมี สมบุกสมบันกับความทุกข์ความลำบากลำบากที่สุด ไม่มีอะไรเกินพระโพธิสัตว์แต่ละพระองค์ ๆ นี้ทุกข์มากแสนสาหัส แล้วสำเร็จขึ้นมาเป็นธรรมสอนโลก ธรรมที่มาสอนโลกก็เป็นธรรมที่เลิศเลอจากพระพุทธเจ้า

พอมาถึงโลกแล้ว เวลานี้ปัจจุบันนี้มันกลายเป็นมูตรเป็นคูไปแล้วนะ กิเลสเป็นทองคำทั้งแท่งขึ้นเหยียบบรรดเหยียบธรรมพระพุทธเจ้า การฟังอรรถฟังธรรมไม่ค่อยจะสนใจเท่าที่ควร แต่เรื่องขี้หมูราขี้หมาแห้งจืดจอตลอดเวลาไม่มีคำว่าอ่อนข้อ นี่เห็นไหมกิเลสมันกดมันถ่วงมันผลักมันดันให้ตื่นตลอดเวลา ไม่มีวิยชรา อ่อนข้อไม่มีกิเลสเหนียวแน่นมันคงที่สุด เวลาธรรมมาสอนถึงขนาดที่ว่าธรรมเทียบเท่ากับทองคำทั้งแท่ง กิเลสมันยังเหยียบให้เป็นมูตรเป็นคูไปได้ เห็นไหมอำนาจของกิเลส

แล้วสัตว์โลกเห็นตามกิเลสเสียมากต่อมาก เพราะฉะนั้นสัตว์โลกที่จะหลุดพ้นจากทุกข์จึงมีจำนวนน้อยมากทีเดียว ผู้ที่บินลงไปในส่วนในถ่านเกิดแก่เจ็บตายแบกหามกองทุกข์นั้นไม่มีกำหนดกฎเกณฑ์ ไม่มีต้นไม่มีปลาย หมุนกันไปหมุนกันมาอยู่อย่างนี้ สามแดนโลกธาตุนี้มีแต่วัฏจักรสำหรับหมุนสัตว์ทั้งหลายให้เกิดแก่เจ็บตาย ด้วยอำนาจของกิเลสครอบเอาไว้กล่อมเอาไว้มันเองจะเป็นอะไร พระพุทธเจ้ามาตรัสรู้แต่ละ

พระองค์ตั้งขึ้น ๆ ได้เพียงเล็กน้อย ไม่ได้มากนะ พระพุทธเจ้ามาอุบัติแต่ละครั้งนั้นละ
ธรรมมาสอนโลก ผู้ที่ควรที่จะหลุดลอยไปได้ ท่านก็บอกไว้ ๔ ประเภทอีกด้วยนะ

อุคฆฏิตัญญู ผู้ที่รออยู่แล้วที่จะพ้นจากทุกข์ ปัจจุบันนี้ยกตัวอย่างเช่น เบญจ
วัคคีย์ทั้งห้า เอนี่เลย นี่จะเป็นอันดับหนึ่ง รออยู่แล้ว รอตั้งแต่พระพุทธเจ้าทรงอุบัติขึ้น
มาเป็นสิทธัตถราชกุมาร ทางนี้ออกบวชคอยพระพุทธเจ้า พระอัญญาโกณฑัญญะนั้น
เป็นนักทนายที่เยี่ยมคนหนึ่งมาทนายพระพุทธเจ้า บรรดาทั้งหลายที่มาทนายนั้นว่าเป็นสอง
นัย ๑) ได้ตรัสรู้ ๒) เป็นพระมหาจักรพรรดิ มีสองแง่ ๆ แต่อัญญาโกณฑัญญะว่าแ่ง
เดียวเท่านั้น ใส่ปิ่นเลย จะได้เป็นพระพุทธเจ้าเท่านั้น เพราะฉะนั้นเวลาได้โอกาสเหล่านี้
ก็ไปบวชรอพระพุทธเจ้าจะได้ตรัสรู้ เพราะเชื่อแน่ว่าจะได้เป็นพระพุทธเจ้าโดยถ่ายเดียว
ทางนี้ไปรออยู่แล้ว พอพระพุทธเจ้าตรัสรู้ปิ่น เปิดปากคอกบิณฑิก็พุ่งเลย ท่านเหล่านี้
เป็นอุคฆฏิตัญญู

วิปจิตัญญู หนุนหลังกันไป ทางนั้นออกแล้วทางนี้หนุนกันไป

เนยยะ พวกนี้เรียกว่ายื้อแย่งแข่งดีกันกับกิเลสตัณหา ทางอรรถทางธรรมก็ตั้ง
ขึ้น ทางกิเลสก็ตั้งลง เนยยะ แปลว่า ผู้ควรแนะนำสั่งสอนได้ แผลออกแล้วนะ ที่นี้มัน
ต้องยื้อแย่งแข่งดีกันกับกิเลส ทั้งจะขึ้นทั้งจะลง อยู่กึ่งกลางอันนี้ ถ้าเข้มแข็งไปได้ ถ้าไม่
เข้มแข็งกิเลสเอาลง อย่างนั้นละ

ส่วน **ปทปรมะ** นั้นเหมือนคนตายทั้งเป็น ไม่มีความหมายอะไรเลย เทียบกับ
คนไข้ เขาไปรักษาโรคภัยไข้เจ็บอยู่ตามโรงพยาบาลกับหมอ เขาหายโรคหายภัยมา
จำนวนมากเท่าไร แต่คนประเภทปทปรมะนี้โดดเข้าไปแต่ห้อง ไอซียู ๆ ไม่ยอมไปหา
หมอหาพยาบาลเพื่อความหายโรคหายภัยนะ รอแต่ลมหายใจ จากนั้นก็ไปเลย พวกนี้
ไม่เอาไหน หมอไม่มีความหมาย ยาไม่มีความหมาย เพราะคนนี้หมดความหมายแล้ว
อะไรจะมีความหมายเท่าฟ้าเท่าแผ่นดิน ก็หมดความหมายไปตามธรรมชาติที่หมด
ความหมายไปแล้ว เช่นคนตายแล้วใครไปรักษาได้วะ หมอเคยรักษาโรคมาขนาดไหน
มากมาขนาดไหน ที่ทำคนไข้ให้หายจากโรคจากภัย แต่มารักษาคนตาย หมอคนไหน
รักษาคนตายให้ฟื้นมาได้มีไหม อย่างนี้ละเข้าใจไหม

ธรรมพระพุทธเจ้าเลิศขนาดไหนก็ตาม รักษาปทปรมะนี้ เหมือนหมอรักษาคน
ไข้ประเภท ไอซียู เข้าใจหรือเปล่าละ นี่เป็นอย่างนี้ มี ๔ ประเภท จิตนี้ไม่เคยตาย คือไม่
เคยฉิบหาย เรื่องเกิดเรื่องตายมีแต่เรื่องของธาตุของขันธ ของสัตว์ของบุคคล จิตเข้าไป
สิงอยู่นั้นเป็นเจ้าของ พอสภาพนี้หมดความหมายจิตก็ตีตออก คือตีตออกแล้วก็ไปตาม
อำนาจแห่งบุญแห่งกรรมของตัวเอง ไม่ได้ไปโดยอิสระเหมือนจิตพระอรหันต์

จิตของสามัญชนทั่ว ๆ ไป เป็นจิตที่ต้องอาศัยกรรมดีกรรมชั่วเป็นผู้พาไป มันอยู่กับจิต อะไรมีอำนาจมากก็ตั้งไปก่อน เช่น บาปมากก็ลง ถ้าบุญมากก็ขึ้น มี ๒ อย่างให้ตายไม่ตาย จิตดวงนี้ไม่มีคำว่าตาย มันทราบซัด ๆ ก็คือภาคภาวา เราพูดจริง ๆ เราไม่ได้สงสัยเลย แต่ก่อนเราก็ไม่เคยรู้เคยเห็น จิตดวงนี้มันติดตามกันมาตั้งแต่เริ่มภาวา ติดตามรอยของจิต รอยของจิตก็คือรอยเกิดรอยตาย สภาพต่าง ๆ ที่จิตเข้าไปอาศัยนั้นแหละ ที่ว่าเกิดว่าตาย เป็นสัตว์เป็นบุคคลเป็นเปรตเป็นผีเป็นอะไร นี้ก็ล้วนแล้วตั้งแต่จิตเข้าไปอาศัย ๆ ด้วยอำนาจแห่งกรรมใสเข้าไปตรงนั้น ๆ ไม่ใช่ไปเฉย ๆ ควรจะไปกำเนิดใดกรรมก็ใสเข้าไปนั้นก็ไปเกิด เป็นเปรตเป็นผี นรกอเวจี เทวบุตร เทวดา ลงนรกจกเปรต นั้นไปอย่างนั้น ด้วยอำนาจแห่งบุญกรรม ไม่เคยฉิบหายคือใจนี้เวลาเราพิจารณาภาวาเข้าไปนะ

แล้วพูดมันสาธุทันทีนะ ไม่ต้องว่าวัตรรอยพระพุทธรูปเจ้า ก็ของอันเดียวกัน วัดหรือไม่วัดมันก็รู้ด้วยกัน เข้าใจไหม นั่นละพูดอย่างนี้เลย ของอย่างเดียวกันวัดไม่วัดมันก็รู้ด้วยกัน ตาเด็กก็รู้ตาผู้ใหญ่ก็รู้ มองไปเห็นสิ่งที่ควรเห็นควรรู้ นี้อย่างนี้ มองดูกระโถน ผู้ใหญ่ก็เห็นเด็กก็เห็น เว้นแต่คนตาบอดเข้าใจไหม หลักธรรมชาตินี้มันก็เห็นด้วยกัน จิตไม่ตาย พอพิจารณาเข้าไปนี้ มันตามรอยนะนี้ ตามรอยจิตที่เกิดแก่เจ็บตายไปนั้นไปนี้ ตามรอยไป ๆ ด้วยจิตตภาวนา อันนี้เรียกว่ารวมสรูปความลงมา เดินทางลัดเข้าไป ๆ เลย เวลาภาวนาจิตว่าวุ่นซุ่นมัวยังงี้ ๆ มันก็เห็นตั้งแต่ต้น ชำระซึกฟอกไปเรื่อย ๆ ก็ค่อยจางไปสิ่งที่มืดดำกำตาปิดหัวใจอยู่นั้นให้มีตบอดอยู่ตลอดเวลา ค่อยจางไป ๆ ความสว่างของจิตด้วยอำนาจแห่งธรรมเข้าแทรกถึงใจ ก็ค่อยสว่างออกมา ๆ ค่อยติดตามกันไป

จิตกับกายที่ว่าเป็นอันเดียวกัน คือร่างกายของเรากับจิตนี้ โลกทั้งหลายต้องถือเป็นอันเดียวกันหมด ไม่มีจะว่าเป็นอย่างอื่น ถึงธรรมพระพุทธรูปเจ้าสอนว่าเป็นคนละอย่าง ๆ หลักธรรมชาติของจิตที่อยู่ในภุมินีต้องแน่ใจว่าจิตเป็นเราเราเป็นจิต ร่างกายทั้งหมดเป็นจิต จิตเป็นร่างกายทั้งหมดไปหมด ทีนี้เวลาภาวนาเข้าไป ๆ จิตมีความสงบเข้าไป ๆ มันก็หดย่นเข้ามา ๆ เวลาเข้า ๆ เวลาออก ๆ มันก็ชัดเจน คือออกจากความกังวลวุ่นวายกับร่างกายทั้งหลายเข้าสู่ความสงบของใจ มีความรู้โดยเฉพา นั้น เริ่มจะรู้อยู่แล้วนั่น

ทีนี้พอออกจากความสงบมันก็ชานออกไป ความยึดความถือธรรมตา แต่มีสติตั้งเริ่มระลึก รู้ พอจิตชานออกมาแล้วมันก็มายึดตามเดิม ๆ แต่มันก็ได้ร่องรอยแล้วว่า ตอนมันไม่ยึดมีใช้ใหม่ละ เพียงเท่านั้นก็เอาละ เป็นรูปเป็นเงาที่แรกนะ ครั้นทำไปหลายครั้งหลายหน จิตหดเข้ามาย่นเข้ามาผ่องใสเข้ามา ๆ อันนั้นก็ยังเป็นสิ่งที่หยาบขึ้น

ๆ กับจิตนี้ละเอียดมาก แน่ะ อันนั้นหยาบ มันถอยเข้ามามันก็รู้ ครั้นต่อไปจิตเป็นสมาธิเพียงขั้นเป็นสมาธิเริ่มรู้แล้วนะ คือความรู้ของจิตที่เป็นสมาธิจะมีความแน่วหนามั่นคง ความรู้เด่นอยู่กับ เอ้า พุดตรง ๆ เลยว่า อยู่ตรงกลางอก ความรู้นี้เด่นอยู่ที่นี่ จะสว่างไสวกี่เด่นอยู่ที่นี่ จะเศร้าหมองผ่องใสประการใดเด่นอยู่ที่นี่ มันชัด ๆ

พอจิตเข้าเป็นสมาธิเต็มภูมินี้เริ่มรู้แล้ว ร่างกายนี้เป็นอันหนึ่งต่างหากจากใจ แต่ยังไม่ได้ออนโดยสิ้นเชิง หากทราบเงื่อนไข พอจิตเข้าสู่ความสงบของตัวเองแล้ว ร่างกายนี้ก็หายไปหมด นี่เวลาจิตรวม ถึงจิตไม่รวมก็ตาม จิตเป็นสมาธิต้องมีฐานของตัวเองตลอด มันก็เห็นชัดเจนว่านี่ร่างกายส่วนร่างกาย นี่คือจิต กำหนดเข้ามาปั๊บ จิตจะรู้เด่นอยู่ที่นี่ ร่างกายนี้เป็นกึ่งเป็นก้านไปมันก็รู้ จากนั้นก็ออกทางวิปัสสนา อันนี้แหละชัดมากที่สุดทีเดียว แยกแยะออก ๆ สลัดออก ๆ ปิดออกเรื่อย ทีนี้ความรู้ของจิตยิ่งเด่นขึ้น สว่างไสวขึ้น มีความคล่องแคล่วว่องไวขึ้น ๆ ทีนี้สิ่งเหล่านี้ค่อยกระจายออกจางออก มันปล่อยของมันเองนะ

นี่ละตามร่องรอยของจิตตามไปอย่างนี้ พาดสภาพร่างกายนี้จนหายห่วงหมด มันปล่อยของมันเอง ร่างกายทั้งร่างนี้หมด ในความรู้สึกว่ายืดว่าถือว่าเป็นเราเป็นของเรา นั้น ถอยเข้ามาอยู่ในใจนี้หมดแล้ว อันนี้เป็นอาการอันหนึ่งๆ แต่มันยังแก้ไม่ได้ก็รู้นะ รู้ว่ามันเป็นอาการอันหนึ่งต่างหาก แต่ยังไม่แก้ได้ รู้ด้วยแก้ได้ด้วยมันต่างกันเข้าใจไหมละ เมื่อพิจารณาซ้ำของเข้าไปโดยลำดับ ๆ ทีนี้แก้เข้าไปละเอียดเข้าไป ๆ ที่สุดที่จะเข้าใจในเรื่องร่างกายชัดเจนมากก็พวกสำเร็จพระอนาคามี สำเร็จพระอนาคามีคือผ่านชั้นกามกิเลส กามกิเลสคือร่างกายนี้เป็นเรือนรังของกามกิเลส จิตถอนนั้นออกแล้วมันก็รู้ชัด ว่าร่างกายเป็นอันหนึ่งจิตเป็นอันหนึ่ง เป็นอย่างนั้นะ

จากนั้นมันก็เอาร่างกายนี้แหละหมุนกัน ฝึกซ้อมกันตลอด ๆ จนกระทั่งร่างกายนี้หมดความหมายไปเลย ทั้งไม่ยึดด้วย ทั้งหมดความหมาย ร่างกาย เลยกลายเป็นเรื่องจิตว่างเปล่าไปหมด ร่างกายมีอยู่ก็เหมือนไม่มี เพราะจิตไม่ยึดไม่ถือไม่เป็นอารมณ์ นั้นเป็นขั้น ๆ ไปแล้วนะ จากนั้นจิตก็ขึ้นสู่นามธรรม จะพิจารณาพวกเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณเป็นอารมณ์ของจิต ก้าวเดินไป ส่วนร่างกายปล่อยไปเอง เราจะพิจารณาคล่องแคล่วว่องไวขนาดไหนปล่อยหมด

ความที่พอแล้วมันเลยอันนั้น เลยความคล่องแคล่วว่องไวในการพิจารณากาย มันปล่อยได้หมด เหลือตั้งแต่เรื่องนามธรรม นี้เรียกว่าตามจิต ตามเข้าไป ร่างกายก็หมดความหมาย เหมือนนี้เห็นไหม อันนี้ดูเอา นี่จิต นี่ร่างกายของเราอยู่ตรงกลาง มันก็รู้ว่านี่มือ อันนี้กล่องยา อันนี้จิต อันนี้ร่างกาย มันก็รู้อย่างนั้น มันอยู่ด้วยกันมันก็รู้ มันไม่ยึดไม่ถือ จากนั้นก็เกี่ยวกับเรื่องด้านนามธรรมล้วน ๆ ร่างกายนี้หมดความหมายไป

แล้วมันก็ไปทางด้านนามธรรม ด้านนามธรรมนี้ติดพันกับจิตโดยเฉพาะ ร่างกายนี้ไม่มา
เกี่ยวกันแล้ว ความปล่อยวางของร่างกายอันนี้ปล่อยไปแล้ว

ยังเหลืออยู่สิ่งที่ละเอียดกว่านั้น เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ หมุนเข้าไป ๆ
เข้าไปหาจิต ๆ ตามเข้าไปหาจิต ตามเข้าไปหลายครั้งหลายหน ละเอียดเข้าไป ปล่อย
เข้าไป ๆ ฟาดนี้ อันนี้อาการทั้ง ๔ อย่าง หรือตั้งแต่รูปไป มันมาจากจิต พอปล่อยนี้เข้า
ไปหมดโดยสิ้นเชิง เข้าถึงตัวจิตปิดออกหมดไม่มีอะไรเหลือโดยสิ้นเชิง นั่นเรียกว่าตาม
รอยความเกิดตายของจิตถึงที่แล้ว อะไรก็ไม่มี ขาดสะบั้นลงไปแล้ว ไม่มีอะไรเป็นเงื่อน
ต่อเลย

ท่านจึงบอกว่า ญาณฤจ ปณ เม ทสฺสนํ อุทฺปาติ ความรู้ความเห็นอันเลิศเลอ
ได้เกิดขึ้นแล้วแก่เราตถาคต ที่ท่านได้ประกาศแก่เบญจวัคคีย์ทั้ง ๕ อันนี้ท่านประกาศ
ในองค์ของท่านเอง ผู้เป็นผู้ใดก็ประกาศขึ้นในตัวเองว่าความรู้ความเห็นอันเลิศเลอได้
เกิดขึ้นแก่เราแล้ว อุกุปฺปา เม วิมฺมุติ ความหลุดพ้นจากกิเลสทั้งหลายนั้นไม่มีการ
กำเรบอีกแล้ว อยมนฺติมา ชาติ ชาตินี้เป็นชาติสุดท้ายของเรา ของผู้บำเพ็ญถึงขั้นนี้
แหละ นตฺถิทานิ ปุณฺพุกโว ตั้งแต่บัดนี้ต่อไป ความเกิดอีกจะไม่มีแล้ว นี่ละตัดสิ้นลง
ตรงนั้น การตามร่องรอยความเกิดตายของเจ้าของไปยุติที่กิเลสสิ้นซากลงไป

กิเลสนั้นแลเป็นเชื้อแห่งร่องรอยของวิภูจักร ชำระอันนี้ขาดสะบั้นลงไปแล้ว ร่อง
รอยของวิภูจักรขาดสะบั้นลงไปด้วยกัน ทุกข์จึงไม่มีแก่ท่านผู้สิ้นกิเลสแล้ว เพราะทุกข์นี้
เกิดขึ้นมาจากกิเลสเป็นผู้สร้างทุกข์ พอกิเลสพังแล้วทุกข์ก็พัง จิตของพระอรหันต์จึงไม่
มีคำว่าทุกข์ มีแต่ในธาตุในขันธ ท่านก็รับทราบเป็นธรรมดาเท่านั้น แต่ท่านไม่ชิมชาบ
จะบังคับให้ชิมก็ไม่ชิม เป็นคนละฝั่งละฝาไปเรียบร้อยแล้วโดยหลักธรรมชาติ อาศัยอยู่
กันไปพอาอยู่ พากิน พาหลับ พานอน พาขับพาถ่าย เป็นตามธรรมชาติของขันธ

ขันธนี้มีความเป็นยังงใจของมัน มันจะไม่เปลี่ยนแปลงนะขันธ เคยอยู่เคยกิน เคย
หลับเคยนอน อะไรก็ว่าดีธรรมดา ๆ เป็นเรื่องของขันธ เพราะไม่มีอวิชาตัวการใหญ่
มายึด มันจะตื่นอยู่ในวงขันธ เช่นว่าอันนั้นไม่ชอบอันนี้ชอบ มันก็อยู่ในวงของขันธ จิต
ไม่ได้เข้ามายึด ถ้าอวิชามีอยู่ภายในจิต พออันนี้ชอบมันจะถึงกับอวิชา อวิชาเป็น
เจ้าของ ๆ ตลอดเลย พออันนั้นดับลงไปแล้ว สิ่งเหล่านี้ชอบก็ชอบอยู่ในวงขันธ ไม่ชอบ
อยู่ในวงขันธ รักในวงขันธ ชังในวงขันธ เนาะ มันมีเท่านั้น ไม่มากกว่านั้น อยู่ในวงขันธ
เท่านั้น พอขันธหมดสภาพแล้วธรรมก็ขาดสะบั้นลงไป เพราะเหล่านี้เป็นสมมุติทั้งมวล
จิตของพระอรหันต์ก็เรียกว่าขาดจากความรับผิดชอบในสมมุติโดยประการทั้งปวง ใน
ขณะที่ขันธแตกดับลงเท่านั้น ขาดสะบั้นปั้ง จิตก็เป็น อนุปาทิเสสนิพพาน พากันเข้าใจ

นี่ละนิพพานเที่ยงหรือไม่เที่ยง ตรงนี้แหละ พวกเข้ใจ ตามให้มันถึงช้ เมื่อถึงแล้วไม่ทูลถามพระพุทเจ้าถามทำไมอันเดียวกัน นั้น ไม่ทูลถาม ท่านสอนมาเพื่ออันนี้ สนุทธิโก ๆ ให้รู้เองเห็นเอง ให้รู้อันนี้ ๆ ตั้งแต่ภาคปฏิบัติได้ชั้นใดภูมิใดรู้ไป ๆ จนกระทั่งถึงขั้นสุดยอดแห่งสนุทธิโก ก็ผางขึ้นมาเลย ไม่ต้องทูลถาม ก็อย่างที่พระท่านไปทูลถามพระพุทเจ้า ในปัญหาที่ละเอียดสุดยอดจนจะถึงนิพพานแล้ว ครั้นพอไปถึงใต้ถุนพระภุขีของพระพุทเจ้า ผนตกละชั้นเฝ้าไม่ได้ ก็เลยยืนอยู่นั้น แต่นั้นเป็นสติปัญญาอัตโนมัติ เป็นมหาสติมหาปัญญาแล้ว เป็นการฟังธรรมอยู่ตลอดเวลา ท่านไม่ได้มีลดหย่อนผ่อนผันในการฟังธรรม ด้วยอัตโนมัติของจิตของธรรมของกิเลสมันพืดกันอยู่ภายใน

เวลาพิจารณาผนตกละหยดย่อยลงมาจากชายคา น้ำหยดย่อยลงมาตกมาถูกนี้ กระแทกกันเป็นต่อมเป็นฟองขึ้นมา เกิดแล้วดับไป ๆ ท่านพิจารณานี้ทวนเข้ามาหาจิตของท่าน ที่พวกสังขาร วิญญาณ ในชั้นนี้มันเกิดแล้วดับ ๆ มาจากฐานไหนมาจากจิต อันนี้มาจากฐานไหน ฐานน้ำกระทบกันแล้วเกิดฟองขึ้นมา ท่านบรรลุธรรมบั้งเลย เชียว พอผนตกละหยดท่านกลับไม่ไปทูลถามพระพุทเจ้าเห็นไหมละ ตั้งแต่ตั้งหน้าตั้งตาจะไปทูลถามพระพุทเจ้า พอไปเจอ สนุทธิโก ชั้นสุดยอดโดยการฟังธรรมของท่านเอง ท่านกลับเลยนั้นเห็นไหมละ ขนาดที่จะไปทูลถามพระพุทเจ้ายังไม่ไปทูล สนุทธิโก ประกาศไว้แล้ว แล้วก็มาประกาศในหัวใจเราแล้วไปถามพระองค์ทำอะไร นี่แหละธรรมอันนี้ ใครเจอเข้าไม่ต้องถามใครแหละ รู้เอง

เข้ใจหรือยังนิพพานเที่ยง เมื่อสิ้นสมมุติแล้วเที่ยงนิพพาน นิพพานก็คือจิตดวงนี้แหละท่านให้ชื่อ เพราะโลกมีสมมุติ อันนั้นจึงต้องมีสมมุติพาดพิง ถึงจะไม่ตรงกันก็ตาม แต่เป็นกรุขหมายป้ายทางพอยึดพอเกาะ จึงยึดไป พอไปถึงที่แล้วก็ไม่จำเป็นหากกรุขหมายป้ายทางที่ไหนอีก ก็ไปถึงตัวจริงแล้ว มาถึงบ้านแล้วจะว่ายังไง กรุขหมายป้ายทางมาถึงวัดป่าบ้านตาด มาที่ไหนแยกที่ไหนก็ดูมา ๆ พอมาถึงวัดป่าบ้านตาด กรุขหมายป้ายทางก็ล้มระนาวไปหมด มีแต่ความจริงที่ปรากฏกันอยู่ทีนั้น พวกเข้ใจหรือยังที่พูดนี้

พวกที่ไม่ปฏิบัตินี้ เมื่อไม่รู้เองเห็นเองแล้ว มันมักจะเอากิเลสเข้าไปลบล้างธรรมได้นะ ทำให้เป็นความเห็นผิดแก่ผู้อื่นได้อีกด้วยนะ เพราะฉะนั้น การรู้ธรรมเห็นธรรมจึงไม่มีใครรอบคอบยิ่งกว่าพระอรหันต์ท่าน อันใดที่จะนำออกไปสู่โลก จะเป็นประโยชน์มากน้อยหรือไม่เป็นประโยชน์ท่านจะรู้เอง ๆ ถึงจะจริงเท่าฟ้าเท่าแผ่นดิน แต่เวลานำออกไปจะไม่เป็นประโยชน์ ท่านก็ไม่พูดเสีย ต่างคนต่างรู้อยู่ประจำตัวเองเท่านั้น นี่ละคำว่าสมมุติมันมีหลายชั้นนะ บางอย่างก็พูดได้อย่างถนัดชัดเจน บางอย่างพูดไม่ได้

รู้เฉพาะเอง แล้วปฏิบัติต่อธรรมอันนี้ให้ถูกต้อง ๆ เฉพาะตน ๆ เท่านั้น มันหลายชั้นนะ เรื่องธรรม หลายชั้นหลายภูมิมากทีเดียว นี่พูดเรื่องอะไรเลยไปใหญ่ นิพพานเที่ยงนะ ไปนิพพานเที่ยงแล้วหยุดเสียก่อน

ที่นี้เอาอันนี้ก่อน อันนี้มันยังไม่เที่ยง มันพึงได้ ๕,๐๐๐ กว่ากิโล มันยังไม่เที่ยง จะเอาให้ถึง ๑๐ ตัน ถ้าเที่ยงก็เที่ยงอยู่ที่นั่น ถ้ามีใครมาให้เพิ่มอีกก็ไม่เที่ยงอีก เอาอีก เข้าใจใหม่ สรุบทองคำและดอลลาร์ และกฐินวันที่ ๒ เมื่อวานนี้ทองคำได้ ๓ บาท ๒๖ สตางค์ ดอลลาร์ได้ ๕ ดอลลาร์ กฐินทองคำไม่มี เงินสดได้ ๗ กอง รวมเป็น ๗ กองของ กฐินเงินสด รวมทองคำทั้งหมดได้ ๕,๒๖๓ กิโลครึ่ง

กฐินทองคำ ๘๔,๐๐๐ กองนั้น กฐินทองคำได้ ๕๓๒ กอง เท่ากับน้ำหนัก ๒ กิโล ๒ บาท นี่หมายถึง ที่สำเร็จมาเป็นกฐินทองคำล้วน ๆ ที่นี้กฐินเงินสดได้ ๒,๓๐๓ กอง เท่ากับเงินสด ๓,๖๘๔,๘๐๐ บาท คือเงินสดเราได้มาแล้ว เราจะต้องได้ไปซื้อทองคำมา เสียก่อน ส่วนทองคำได้มาแล้วเข้าหลอมเลย ส่วนเงินสดนี้ได้มาแล้วไปซื้อทองคำมา หลอมเข้าไปเลย มันมี ๒ อย่าง รวมกฐินทองคำและเงินสดได้ ๒,๘๓๕ กอง ยังขาดอยู่อีก ๘๑,๑๖๕ กอง

อ่านธรรมะหลวงตาวันต่อวัน ได้ที่ www.luangta.com